

POSTANOWIENIE

26 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 26 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K.B.
przeciwko A.D. i G.B.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej A.D. i G.B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 21 listopada 2024 r., V AGa 133/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. obciąża pozwane kosztami postępowania kasacyjnego, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

(G.N.-J.)

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 22 czerwca 2022 r. Sąd Okręgowy w Toruniu zasądził solidarnie od pozwanych G. spółka jawna w T., A.D. i G.B. na rzecz powoda K.B. kwotę 13 355 USD wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od 9 lipca 2020 r. do dnia zapłaty (pkt I) oraz orzekł o kosztach postępowania (pkt II i III).

2. Na skutek apelacji pozwanych wyrokiem z 21 listopada 2024 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku uchylił zaskarżony wyrok w punktach I i II w stosunku do pozwanej G. spółki komandytowej w T. (następczyni prawnej G. spółki jawnej w T.) i umorzył w stosunku do niej postępowanie, oddalił apelację w pozostałej części oraz orzekł o kosztach postępowania.

3. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodły pozwane A.D. i G.B. Wniosły o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W ocenie pozwanych, sąd drugiej instancji nie rozpoznał zarzutów podniesionych w apelacji, w szczególności zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego. Uzasadnienie wyroku wydanego przez Sąd drugiej instancji zawodzi w swojej formie, która jest bardzo zdawkowa. Najważniejsze i najsilniejsze zarzuty zgłoszone przez stronę pozwaną zostały zbagatelizowane.

W sprawie występuje również istotne zagadnienie prawne, jakim jest wykładnia przepisów dotyczących sprzedaży, umowy komisu oraz pośrednictwa w połączeniu z zasadą swobodnego kształtowania postanowień umownych. Wyjaśnienia wymagają rozbieżności interpretacyjne w zakresie materialnoprawnym, polegające na prawidłowym ustaleniu rodzaju stosunku umownego łączącego strony postępowania.

4. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanych solidarnie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania

cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub 4 k.p.c., uzasadniająca przyjęcie skargi do rozpoznania.

7. Przedstawienie we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. obliguje skarżącego do sformułowania zagadnienia prawnego oraz przedstawienia odrębnej, pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, z 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10). Wymaga to przytoczenia argumentów wskazujących na rozbieżne oceny prawne, lub możliwość takich ocen w kontekście przepisów prawnych, w związku z którymi zagadnienie zostało sformułowane. Zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Skarga kasacyjna pozwanych nie spełnia powyższych wymogów. Skarżące ograniczyły do zasygnalizowania problematyki różnic pomiędzy umową sprzedaży i umową komisu połączoną z umową pośrednictwa i domagały się wyjaśnienia okoliczności przyjęcia przez pozwaną spółkę środków pieniężnych tytułem zapłaty za zamówiony towar, a następnie przekazanie ich dalej do podmiotu zagranicznego, która została potwierdzona przez wystawienie dokumentu stanowiącego fakturę proforma. Nie przedstawiały jednak jurydycznego wyводу, świadczącego o tym, że problemy te stanowią istotne zagadnienie prawne. Nie wskazały na faktyczne wątpliwości prawne, nie podały różnych możliwych dróg interpretacji. Nie odwołały się również do żadnych konkretnych przepisów prawa, co do których można odnieść przywołane zagadnienia. Kwestie wskazane w skardze mają ścisły związek z podstawą faktyczną przyjętą przez Sąd drugiej instancji i stanowią w istocie polemikę z zaprezentowaną koncepcją rozstrzygnięcia. Ich analiza prowadzi do wniosku, że skarżącym nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli kasacyjnej.

8. W kwestii oczywistej zasadności skargi jako przyczyny kasacyjnej w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2012r., III SK 16/12).

9. Przystępując do analizy skargi kasacyjnej należy w pierwszej kolejności wskazać, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera wskazania, jakie przepisy zostały przez sąd naruszone. Należy natomiast podkreślić, że Sąd Najwyższy na etapie przedsądu bada jedynie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), nie bada zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.); uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej i uzasadnienie podstaw kasacyjnych stanowią odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej (zob. postanowienia SN z 29 sierpnia 2023 r., II NSK 90/23; z 18 lipca 2023 r., I CSK 4784/22; z 22 czerwca 2023 r., I CSK 2854/22). Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy uzasadnienie podstaw kasacyjnych, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w treści uzasadnienia podstaw kasacyjnych, jeżeli strona nie powołała ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienia SN: z 20 października 2016 r., I PK 59/16; z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 10 maja 2018 r., I CSK 800/17; z 30 września 2019 r. V CSK 189/19 29; z grudnia 2022 r., I CSK 1420/22).

10. O oczywistej zasadności nie świadczą również podnoszone przez skarżących okoliczności braku rozpoznania zarzutów apelacji i niedostatków uzasadnienia Sądu drugiej instancji.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że nie jest bezwzględnym warunkiem prawidłowego rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji odniesienie się do każdego z zarzutów podniesionych w apelacji. Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika bowiem konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu apelacji. Za wystraczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (wyrok SN z 15 września 2016 r., I CSK 659/15,

postanowienia SN: z 23 lutego 2017 r., I CSK 578/16, z dnia 14 marca 2018 r. II PK 120/17).

Natomiast uzasadnienie sądu drugiej instancji powinno zawierać te elementy, które ze względu na treść apelacji i zakres rozpoznawanej sprawy są potrzebne do rozstrzygnięcia sporu. Należą do nich ustalenia faktyczne, zastosowanie prawa materialnego, odniesienie się do wszystkich wniosków i zarzutów apelacyjnych oraz do stanowiska strony przeciwnej. Wypełnienie wymagań stawianych uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji może polegać na podzieleniu i uznaniu za własne ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd pierwszej instancji oraz zaakceptowaniu oceny prawnej tego sądu. Ma to miejsce w sytuacji oparcia rozstrzygnięcia na przyjętych ustaleniach faktycznych, które stają się ustaleniami sądu drugiej instancji oraz zaakceptowaniu przeprowadzonych przez sąd pierwszej instancji rozważań prawnych (zob. postanowienie SN z 18 listopada 2025 r., III USK 235/24).

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wskazuje, aby Sąd Apelacyjny zaniechał rozpoznania zarzutów podniesionych w apelacji strony pozwanej. Podobnie nie można stwierdzić, że uzasadnianie jest wadliwe, uniemożliwiające prześledzenie toku rozumowania Sądu drugiej instancji i motywów rozstrzygnięcia. Rozważania zawarte w skardze kasacyjnej, jako nie poparte szerszą argumentacją, sprowadzają się w istocie do próby zanegowania stanowiska Sądu Apelacyjnego i jako takie nie mogą prowadzić do skutecznego wykazania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

11. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

12. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i art. 108 § 1 w zw. z art. art. 398²¹ i z art. 391 § 1 k.p.c.

Krzysztof Grzesiowski

(M.M.)

[a.]